

Vlaams
Parlement

ingediend op **1934** (2018-2019) – Nr. 1
26 maart 2019 (2018-2019)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
uitgebracht door Peter Persyn

over de uitdagingen en prioriteiten
voor het Randbeleid in de volgende regeerperiode

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand:

Voorzitter: Katia Segers.

Vaste leden:

Lieve Maes, Peter Persyn, Willy Segers, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Elke Wouters;
Michel Doomst, Katrien Partyka, Joris Poschet, Peter Van Rompuy;
Lionel Bajart, Jo De Ro;
Yamila Idrissi, Katia Segers;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Matthias Diependaele, Marc Hendrickx, Marius Meremans, Nadia Sminate,
Karim Van Overmeire;
Karin Brouwers, Sonja Claes, Martine Fournier, Ward Kennes;
Franc Bogovic, Gwenny De Vroe;
Bruno Tobback, Joris Vandenbroucke;
An Moerenhout.

Toegevoegde leden:

Tom Van Grieken;
Christian Van Eyken.

INHOUD

I. Uiteenzetting namens Toekomstforum Halle-Vilvoorde	4
II. Uiteenzetting door Hubert Lyben, Vlabinvest.....	8
III. Uiteenzetting door Eddy Frans, vzw 'de Rand'	11
IV. Vragen van de leden.....	14
V. Antwoord van de sprekers	22
Gebruikte afkortingen	30
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be .	

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hield op 20 februari 2019 een hoorzitting over de uitdagingen en prioriteiten voor het Randbeleid in de volgende regeerperiode. Sprekers waren:

- namens Toekomstforum Halle-Vilvoorde:
 - Luc Wynant, voorzitter Toekomstforum Halle-Vilvoorde
 - Walter Vansteenkiste, burgemeester Wemmel
 - Luc Deconinck, burgemeester Sint-Pieters-Leeuw
 - Hans Bonte, burgemeester Vilvoorde
 - Eva De Bleeker, schepen Hoeilaart
 - Jo Discart, stafmedewerker Toekomstforum Halle-Vilvoorde
- Hubert Lyben, leidende ambtenaar, Vlabinvest
- Eddy Frans, algemeen directeur vzw 'de Rand'.

De powerpointpresentaties zijn als bijlagen terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Uiteenzetting namens Toekomstforum Halle-Vilvoorde

Luc Wynant, voorzitter van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde, licht toe dat het Toekomstforum Halle-Vilvoorde een platform is van 35 burgemeesters van de gemeenten in de regio. Ze zijn in februari 2015 gestart met dit initiatief en in die vier jaar hebben ze al heel wat op poten kunnen zetten. De doelstelling is om alle bovengemeentelijke materie naar zich toe te trekken en over de partijgrenzen heen, in het belang van Halle-Vilvoorde, bepaalde thematieken aan te pakken. Er zijn zes themawerkgroepen opgericht, waarvan ook de voorzitters hier aanwezig zijn. De thema's zijn onder meer mobiliteit, welzijn en zorg, integrale veiligheid en verstedelijking, en onderwijs. Hij zal het hebben over de prioriteiten die het Toekomstforum ziet voor de komende jaren, specifiek gericht op de bevoegdheden van het Vlaams Parlement.

Halle-Vilvoorde is een regio met meer dan 650.000 inwoners in een cruciale zone naast het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, met heel wat problemen tot gevolg. Het is een centrumregio die geen centrumsteden bevat. Dat is de reden waarom het Toekomstforum in zijn memorandum pleit voor de erkenning van de regio als centrumregio. De Vlaamse overheid moet in voldoende middelen voorzien om de problemen die eigen zijn aan een centrumstad of -regio te kunnen aanpakken.

Het memorandum is over de partijgrenzen heen door de 35 burgemeesters opgesteld. *Jo Discart*, stafmedewerker van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde, licht de tien thema's in vogelvlucht toe. Hij zal aantonen dat de specifieke centrumpositie van Halle-Vilvoorde in de verschillende beleidsdomeinen wordt onderschreven. Het is nodig dat de hogere overheid die specifieke situatie erkent en voorziet in middelen, waardoor de lokale overheden met die problemen kunnen omgaan.

Een eerste thema is mobiliteit. In deze regio viert de congestie hoogtij. 19 van de 25 congestiepunten in Vlaanderen liggen op de Brusselse Ring. Dat toont aan dat er extra investeringen in de regio zullen moeten gebeuren. De nadruk daarbij moet worden gelegd op een en-enaanpak. Het is niet voldoende om enkel in de weginfrastructuur te investeren, maar ook in de fietsinfrastructuur, het openbaar vervoer en alternatieven voor het vrachtvervoer. Daartoe moeten voldoende middelen worden vrijgemaakt. Als die worden toegekend op basis van objectieve criteria zal het niet meer dan logisch zijn dat de regio een groter deel ontvangt van de beschikbare middelen. Er zijn heel wat projecten gepland en dat stemt het Toekomstforum tevreden. Jo Discart hoopt echter dat de volgende Vlaamse Regering er uitvoering aan zal geven. In de bijlage bij het memorandum staat een opsomming van de belangrijkste mobiliteitsthema's voor de lokale besturen.

Er wordt ook werk gemaakt van een slimme regio. Innovatie en investeren in slimme toepassingen, ook in de dienstverlening van het lokale bestuur, kunnen een belangrijke meerwaarde betekenen. Hij maakt de vergelijking tussen Antwerpen en de regio Halle-Vilvoorde. Antwerpen krijgt 8 miljoen euro per jaar om slimme toepassingen te implementeren in de dienstverlening. Voor de kleinere gemeenten in heel Vlaanderen wordt slechts 4 miljoen euro vrijgemaakt. Er moet dus een billijker verdeling komen om meer te kunnen inzetten op een versterkte dienstverlening aan de burger. Vlaanderen kan een kader maken en zorgen voor de opbouw van dataplatformen en de nodige subsidies.

Een ander thema is onderwijs. De nieuwe capaciteitsmonitor maakt duidelijk dat er grote noden zijn. Er zijn heel veel middelen te kort voor schoolinfrastructuur in heel Vlaanderen, maar die nood is in Halle-Vilvoorde nog urgenter. In Antwerpen en Gent zijn er tekorten vastgesteld van 1 op 6. In Vilvoorde en Dilbeek is dat 1 op 3. Doordat dit bovendien over de hele regio is gespreid, is het niet zo dat mensen naar een buurgemeente kunnen uitwijken. De urgentie is van toepassing in elke gemeente. Een belangrijke investering dringt zich dan ook op. De versnippering in de regio en de nood aan kleinere projecten, passen minder in het kader dat ter beschikking wordt gesteld. Hij pleit voor een vehikel zoals Vlabinvest, waardoor er middelen voor onderwijs gegenereerd zouden kunnen worden.

De luchthaven is de tweede grootste economische motor voor Vlaanderen en is gelegen in Halle-Vilvoorde. 85 procent van de vliegbewegingen gebeuren boven de regio. Voor dit thema werkt het Toekomstforum samen met het burgemeestersoverleg van Leuven. Samen denken ze na over een evenwichtig luchthavenbeleid dat de tewerkstelling veiligstelt en rekening houdt met het woonrecht en de leefbaarheid. Het is nodig om te komen tot een interbestuurlijk akkoord dat een kader schetst voor een Vliegwet die de nodige rechtszekerheid biedt. Specifiek aandachtspunt daarbij is dat er moet worden gewerkt binnen de grenzen van de huidige luchthaveninfrastructuur. Dat is een kernvoorwaarde.

Integratie en taal zijn een belangrijk aspect in de regio. De cijfers daarover zijn duidelijk. In Halle-Vilvoorde is de thuistaal van 1 op 3 niet het Nederlands. Het hele arrondissement wordt met die problematiek geconfronteerd. Daar moet in de hele regio sterker op worden ingespeeld. Op de arbeidsmarkt moeten er mogelijkheden zijn om te focussen op taal, maar dat is ook nodig binnen het onderwijs. Het feit dat leerkrachten worden geconfronteerd met klassen met veel anderstaligen vraagt een specifieke aanpak en investeringen.

Dan komt de spreker bij het veiligheidsbeleid. Het budget per inwoner in Halle-Vilvoorde ligt beduidend lager dan in Antwerpen. Dat komt het beleid niet ten goede en het is geen billijke verdeling. Halle-Vilvoorde is een samenhangende regio die een samenhangend veiligheidsbeleid moet kunnen uitwerken, zowel op het vlak van het parket als in de rechtspraak. Halle-Vilvoorde is Brussel niet en Brussel is Halle-Vilvoorde niet. Gelijkwaardige financiering ten slotte behoeft geen verder betoog.

Ruimtelijke ordening is ook een belangrijk thema en duidt aan hoe sterk dit een centrumregio is. Het ruimtebeslag is er het grootst in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Bijna 50 procent is ingenomen, wat druk zet op de leefbaarheid. Bovendien neemt het verder toe. Er moet dus zeker worden nagedacht over limieten en het vrijwaren van de leefbaarheid. Er zal moeten worden gewerkt op drie sporen: de mogelijkheid om flexibel te wonen in dorpen en steden, de economische ruimte aanpassen aan de huidige noden van de arbeidsmarkt en bedrijven en het koesteren van kostbare open ruimte. Het Plattelandsfonds is voor dat laatste een van de instrumenten om dat mogelijk te maken. De

investerings daarin blijven echter beperkt waardoor de middelen van het fonds afnemen. Er is geen indexering.

Op het vlak van welzijn is het aanbod kleiner dan elders. In de jeugdzorg bijvoorbeeld, ligt het budget dat erin wordt geïnvesteerd 50 procent lager dan elders in Vlaanderen. Er moet verder ingezet worden op het wegwerken van de achterstand. Vlabzorginvest zet daar al een stap in, maar dat gaat over 2,5 miljoen euro per jaar, wat niet voldoende is. Net doordat er minder aanbod is, is het moeilijker om nieuwe initiatieven een plaats te geven in de regio. Er zijn dus niet alleen middelen nodig, maar er moet ook een stimulans worden gegeven aan initiatiefnemers. Het is voor grote instellingen in het Leuvense, op basis van hun uitgebouwde structuur, gemakkelijker om in te spelen op de middelen. Het Toekomstforum vraagt een verhoging van het budget voor elk van de welzijnsnoden in de regio.

De regio heeft een heel goede werkzaamheidsgraad. Toch is 1 op 3 werkzoekenden jonger dan 30 jaar. Die jongeren en de doelgroep 'niet-Belgische origine' steken er bovenuit. Het is daarom nodig om te focussen op die groepen. Dat kan door een versterkte samenwerking met VDAB en OCMW. Net door de specifieke positie van de regio is er heel wat mobiliteit van mensen die vanuit Brussel op de luchthaven komen werken. De omgekeerde weg moet ook gevolgd kunnen worden. Wie beter past op de Brusselse arbeidsmarkt moet geholpen kunnen worden om daar aan de slag te gaan.

Een sterk streekbeleid moet goed worden opgevolgd. De samenhang tussen de gemeenten in een centrumregio moet worden versterkt. Het Toekomstforum is vragende partij voor een continuering van wat in het kader van het burgemeestersoverleg is gestart. De middelen moeten worden verlengd om verder te kunnen werken aan het versterken van de regio.

Luc Wynant benadrukt dat de 35 burgemeesters soms op heel creatieve wijze bepaalde dingen kunnen realiseren.

Luc Deconinck, burgemeester van Sint-Pieters-Leeuw en voorzitter van de themawerkgroep Mobiliteit, herhaalt dat de regio een knelpunt vormt voor de mobiliteit van het hele land. Gelukkig is er heel wat in voorbereiding en uitvoering, zowel op het vlak van openbaar vervoer met het Gewestelijk ExpresNet (GEN) en de Ringbustram, als op het vlak van fietsinfrastructuur met de fietssnelwegen, als op het vlak van de Brusselse Ring.

De spreker wil nog drie accenten leggen die belangrijk zijn voor de leefbaarheid van de regio. Ten eerste moet er voorzien worden in voldoende park-and-rideparkings in de nabijheid van het openbaar vervoer om de modal shift mogelijk te maken. Dergelijke parkings moeten vroeg genoeg worden aangelegd en niet alleen vlakbij Brussel zodat mensen die van ver komen zo vroeg mogelijk op het openbaar vervoer kunnen overstappen.

Ten tweede is het vrachtwagenverkeer een heel groot probleem. Er is veel doorgaand verkeer. Door het rekeningrijden is er immers vluchtgedrag waardoor zwaar verkeer de lokale wegen gebruikt.

Ten derde speelt het Zeekanaal in de modal shift een belangrijke rol. Ook daar zijn er grote plannen voor een volledige vernieuwing ten zuiden van Brussel, namelijk tussen Anderlecht en Halle. De infrastructuur is er totaal verouderd. De laatste grote werken aan het kanaal dateren van 1930. De sluizen zijn dan ook volledig versleten. Dit zal stelselmatig worden vernieuwd, maar de middelen moeten ervoor ter beschikking worden gesteld.

Uiteraard wil het Toekomstforum dat wat op het getouw staat, verwezenlijkt wordt en dat er voldoende middelen ter beschikking worden gesteld. Het zou ook goed zijn dat er studiewerk wordt verricht over een ondergronds doortrekken van de Ring aan de zuidkant van Brussel. Onder het Zoniënwoud kan een stukje van ongeveer 8 kilometer een gigantisch alternatief bieden voor de dagelijkse problemen aan de noordkant. Dat moet betaalbaar zijn via tolheffing. In tegenstelling tot de Liefkenshoektunnel zou de tolheffing een tijdswinst en een kilometerwinst opleveren.

Walter Vansteenkiste, burgemeester van Wemmel en voorzitter van de themawerkgroep Zorg en Welzijn, sluit zich aan bij wat Jo Discart heeft gezegd. Het is duidelijk dat op het welzijnsvlak de regio een enorme achterstand heeft. Bij een laatste subsidieronde door Vlabzorginvest is de discrepantie tussen de gevraagde ondersteuning en de aangeboden financiële middelen enorm, namelijk amper 10 procent van de gevraagde middelen werd toegekend. Daarnaast is het nuttig om na te denken over de werkingsmiddelen nadien.

De spreker wil aandacht vragen voor het justitiehuis, wat niet opgenomen is in het memorandum. In 2016 verklaarde de minister dat hij het niet nodig achtte om Halle-Vilvoorde een volwaardig justitiehuis toe te dichten. Ze moesten het stellen met bijhuizen vanuit Brussel. Samenlopend met de vraag naar een volwaardig parket zou ook een regiospecifiek justitiehuis erg nuttig zijn.

Hans Bonte, burgemeester van Vilvoorde en voorzitter van de themawerkgroep Integrale Veiligheid en Verstedelijking, zegt dat eenieder die actief is op Vlaams niveau moet inzien dat een groot deel van de regio zeer sterk verstedelijkt. De brede Noordrand verstedelijkt het snelst in heel Vlaanderen. Zonder gepaste instrumenten kom je terecht in een vorm van chaos en 'verbrusseling'. De tijd doet onherroepelijk zijn werk waardoor de leefbaarheid en het Vlaams karakter van de regio zeer sterk worden aangetast. Naast de erkenning als centrumregio zou het de logica zelve zijn dat de Vlaamse overheid de stad Vilvoorde als centrumstad erkent.

Er zijn al heel pertinente eisen geformuleerd, maar het taboe dat moet sneuvelen is dat er op een structurele manier samenwerking moet worden gezocht over de Vlaamse en Brusselse Regeringen heen, omdat de uitdagingen samen moeten worden aangepakt om de Rand leefbaar te houden. Dat is in het bijzonder het geval op het vlak van het veiligheidsbeleid. Het is niet logisch dat de regio de allerlaagste dotatie krijgt voor de brandweer. De organisatie van de brandweer vergt dan ook voor een groot stuk extra financiering vanuit de lokale besturen.

Er wordt ook onvoldoende aandacht besteed aan het veiligheidsapparaat, meer bepaald aan de rechtbanken en rechtspraak. Hij wijst op een recent incident met een Nederlandsonkundige voorzitter van het Hof van Beroep in Brussel en op een structureel tekort aan Nederlandstalige magistraten in de Brusselse rechtbank. Ook het parket blijft gehandicapt met veel te weinig middelen en personeel in verhouding tot andere parketten in het land.

De politiezones zijn het meest pijnlijke. In deze sterk verstedelijkende regio met grootstedelijke problemen die steeds toenemen, krijgen ze de laagste politiedotatie vanuit het federale niveau. Deze scheeftektrekking is historisch gegroeid, maar er is geen beweging in gekomen in de voorbije jaren. Er zijn structurele rekruteringsproblemen wegens het verschil in netto-inkomen van politiemedewerkers in de regio, als gevolg van het bestaan van een tweetaligheidspremie en een hoofdstedelijke premie in het Brusselse Gewest. Dat bestaat niet in Vlaanderen en dat scheelt tot 600 euro netto per maand.

Hij wil met dit alles aantonen dat er ook een grote claim ligt ten aanzien van het federale niveau. Hij hoopt op een meer militante Vlaamse Regering en Vlaams Parlement die eisen waar Vlaanderen recht op heeft, namelijk een gelijkmatige verdeling van de veiligheidsmiddelen over het Vlaamse Gewest. Het is absoluut noodzakelijk om voor de brandweer, de rechtbanken, het parket en de politiezones de lat gelijk te leggen.

Op het vlak van veiligheid is er ook hechte samenwerking nodig over de grenzen van de gemeenten heen. Een groot deel van de regio ligt op welgeteld één centimeter van de Brusselse context. Ook daar heeft het Vlaams Parlement een grote verantwoordelijkheid om orde op zaken te stellen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wat het vereenvoudigen van bestuurlijke organisatie en politiewerking aangaat. Het is steeds een zoektocht met wie er gesproken moet worden. Een eenheid van structuur in de politieorganisatie op Brussels niveau is ook uitzonderlijk belangrijk voor het veiligheidsbeleid in de Rand.

Eva De Bleeker is schepen in Hoeilaart en voorzitter van de themawerkgroep Onderwijs en Ontnederlandsing. Ze kreeg van een schooldirecteur in haar gemeente de vraag om aan het Vlaams Parlement duidelijk te maken dat de situatie van het onderwijs in de Rand net dezelfde is als die van twintig jaar geleden in Brussel. Daar is toen aan gewerkt en zijn er extra middelen gegaan naar infrastructuur, schoolvoorstellingen, gratis vervoer enzovoort. Dit moest het onderwijs opkrikken en het omgaan met anderstaligheid verbeteren. Dat is nu ook nodig in de Rand, waar het water de scholen aan de lippen staat. Heel veel gemeenten beschikken over onvoldoende infrastructuur. Als er projecten worden uitgeschreven, dan zijn die op maat gemaakt van de grote steden. Kleine gemeenten krijgen niet voldoende vierkante meters of leerlingen. Ze kunnen op voorhand niet inschrijven op infrastructuurprojecten. Daar moet echt een antwoord op gegeven worden. In Hoeilaart spreekt meer dan de helft van de kinderen thuis geen Nederlands. Die situatie is volledig veranderd ten opzichte van vroeger en dat vraagt investeringen. In Brussel telt elke leerling voor 1,11. In de Rand is dat nog steeds 1. Ze krijgen dus geen extra middelen voor taalondersteuning en om kinderen met een andere thuistaal die later instromen, mee te krijgen in het onderwijs.

II. Uiteenzetting door Hubert Lyben, Vlabinvest

Hubert Lyben, leidend ambtenaar van Vlabinvest, begint met een korte situering van Vlabinvest en het formuleren van twee belangrijke opmerkingen. Vlabinvest werd opgericht in 1992 en werd effectief actief in 1994. Initieel ging het over grond- en woonbeleid in de zes facilitatengemeenten en de drie gemeenten Overijse, Hoeilaart en Tervuren. In 2006 was er de uitbreiding van het werkingsgebied tot de 35 gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde en vier gemeenten uit het arrondissement Leuven, namelijk Bertem, Huldenberg, Kortenberg en Tervuren. In 2014 werd in het verlengde van het witboek Interne Staatshervorming de bevoegdheid overgedragen naar de provincie Vlaams-Brabant. Vlabinvest was tot op dat moment een Vlaamse openbare instelling. Die overheveling ging gepaard met de oprichting op het niveau van de provincie van een autonoom provinciebedrijf om die opdracht daar te vervullen. In 2018 kwam er een bijkomende decretale opdracht, namelijk het helpen wegwerken van de achterstand inzake zorgvoorzieningen in Vlaams-Brabant en in het bijzonder in de Vlaamse Rand.

Hoe vervult Vlabinvest de woonopdracht? Vlabinvest engageert zich voor betaalbaar wonen in de Vlaamse Rand en richt zich daarbij op modale inkomens-trekkers. Vlabinvest verleent voorrang indien er een band is met de regio, verwerft en ontwikkelt actief gronden, stimuleert en financiert de realisatie van woningen in partnerschap met lokale besturen en initiatiefnemers, bij voorrang

met sociale huisvestingsmaatschappijen. Het fiscale statuut, namelijk dat Vlabinvest onder de rechtspersonenbelasting valt, en de 'ruling' om onder de rechtspersonenbelasting te blijven, heeft als gevolg dat Vlabinvest zich moet beperken tot gronden verwerven, ontwikkelen en ter beschikking stellen en niet zelf kan bouwen. Vlabinvest moet ook opletten voor de Europese overcompensatieregels.

Hoe wordt de opdracht inzake wonen gefinancierd? Er is een complexe financiële structuur als gevolg van enerzijds het vermijden van een negatieve ESR-weerslag op Vlaanderen en anderzijds het honoreren van vroegere engagementen. Er is 736.000 euro jaarlijkse subsidie voor werking en grondaankopen. Er is op dit moment nog ongeveer 600.000 euro beschikbaar van de initiële 10 miljoen euro ontleenbaar uit het Rollend Grondfonds. Er is nog 31.700.000 euro ontleenbaar uit het Vlaams Financieringsfonds voor de leningsfinanciering van woningen en infrastructuur. Dit fonds wordt jaarlijks gespijsd door de Vlaamse Regering ten belope van 3.833.000 euro. In 2018 was er ook een eenmalige subsidie (475.000 euro) voor kleinschalig wonen vanuit de provincie.

In de zorgopdracht ondersteunt Vlabinvest het uitbreiden en versterken van het zorgaanbod in de hele provincie en bij voorrang in de Vlaamse Rand. Men werkt in lijn met en aanvullend op het Vlaamse zorgbeleid. Vlabinvest stimuleert en begeleidt zorgactoren, ondersteunt infrastructuurinvesteringen door subsidiëring en overlegt met Vlaanderen over de voorrang aan Vlaams-Brabant en in het bijzonder de Vlaamse Rand. Als gevolg van de beperkte middelen kan Vlabinvest momenteel noodgedwongen enkel subsidiëren. Zelf projecten financieren en eigen initiatieven opzetten, zoals decretaal toegestaan, is met de beperkte middelen niet mogelijk. De jaarlijkse subsidie – 2,5 miljoen euro – wordt dus ingezet voor de eigen werking en de subsidiëring van zorginfrastructuurinvesteringen. Gelukkig was er eenmalig in 2018 1.162.000 euro vanuit de provincie voor investeringen en eenmalig 85.000 euro voor de werking.

Er zijn zeven beleidsprioriteiten op het vlak van betaalbaar wonen en de woonopdracht voor de komende regeerperiode. De uitdaging is en blijft het helpen opvangen van de weerslag van het prijsniveau en de prijsevolutie van gronden en woningen op betaalbaar wonen in de Vlaamse Rand voor personen met een modaal inkomen en een band met de regio.

Een probleem is dat er weinig beschikbare goede en betaalbare gronden zijn in de Rand. De situatie is verschillend van (deel)gemeente tot (deel)gemeente. Er zijn veel concurrenten op de markt omdat er veel vraag is. Er zijn ook heel wat opties ingenomen op gronden door grote commerciële actoren. Te kleine gronden verwerven staat in spanning met de wet op de overheidsopdrachten, omdat er een lange procedure is en omdat de prijzen veel gemakkelijker oplopen. Het spoedig operationeel maken van het Instrumentendecreet, meer bepaald met betrekking tot verhandelbare ontwikkelingsrechten en planologische ruil, kan een hulp zijn.

Een tweede punt betreft de rol van de lokale besturen, zowel in het halen van het bindend sociaal objectief (BSO) als het lokaal woonoverleg. Niet alle gemeenten zijn even gemotiveerd om het BSO te halen. Vlabinvest geeft altijd mee dat ook haar huurwoningen meetellen voor het halen van het BSO: niet alleen sociale huurwoningen tellen, maar ook Vlabinvesthuurwoningen.

Hij stelt verder vast dat de algemene stedenbouwkundige verordeningen van de gemeente, als regisseur van het lokaal woonbeleid, soms haaks staan op betaalbaar wonen. Hij pleit dan ook voor een gemeentelijk vergunningenbeleid dat het begrip 'stedenbouwkundige last' verder verduidelijkt met wat kan, mag

en moet. Hij durft ook te pleiten voor de herinvoering van het begrip 'sociale last', wat de facto een sociaal voordeel betekende voor ontwikkelaars.

Ten derde is er een probleem met de middelen van het Rollend Grondfonds. Vlabinvest heeft een trekkingsrecht van 'ten minste' 10 miljoen euro maar hiervan is reeds 9,4 miljoen euro aangewend. Alle gebruiksvoorwaarden zijn nog niet definitief, vooral inzake aanwending en terugbetaling. Vlabinvest vraagt daarom te denken aan een ruimer trekkingsrecht omdat de andere begunstigen van het Rollend Grondfonds dit weinig gebruiken en ook om de regelgeving meer praktijkgericht uit te werken.

Voorts is er de vaak wijzigende regelgeving inzake ruimte en wonen. Dit staat haaks op het feit dat het grondbeleid en de gebiedsontwikkeling een werk van lange adem zijn. Veelvuldige wijzigingen doorkruisen dit. Vlabinvest wordt soms ook vergeten wanneer regelgeving wordt ontworpen. Hij denkt daarbij aan de overgangsregeling voor woonuitbreidingsgebieden. De weerslag van de hervorming van het principiële akkoord tot aansnijding van woonuitbreidingsgebieden dat verhuist van de provincies naar Vlaanderen, is moeilijk in te schatten. Ook de noodzaak om te komen tot een veralgemeend gebruik van een ruimtelijk uitvoeringsplan betekent opnieuw een verlenging van de doorlooptijd van dossiers. Vlabinvest vraagt dat er bij elke nieuwe regelgeving wordt nagedacht over de effecten op de Vlaamse Rand. Er zou een 'Randtoets' ingevoerd moeten worden.

Als het gaat over investeringen op het vlak van wonen is er de onvermijdelijke lange weg van een bouw dossier. Dat geldt voor alle bouwactoren, maar het wordt nog complexer bij gemengde projecten (dit wil zeggen een project met én Vlabinvestwoningen én sociale woningen hetgeen Vlabinvest promoot met het oog op gemengde buurten) als gevolg van de noodzakelijk parallelle organisatie met de verplichte programmatiestappen die gelden bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en de rol van de gemeente. Daarom pleit Hubert Lyben voor een afzonderlijke VMSW-budgetlijn voor gemengde projecten, gelijksoortig aan deze voor de CBO-procedure (constructieve benadering overheidsopdrachten). Op die manier zouden de programmatiestappen veel gemakkelijker gezet kunnen worden.

Op het vlak van omgevingsvergunningen, bouwberoepen en de Raad voor Vergunningsbetwistingen leidt de complexere regelgeving tot fouten bij alle betrokkenen, ook bij de gemeenten. Soms speelt de onduidelijkheid in gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen of RUP-bepalingen een rol. Vlabinvest betwist geenszins dat beroep mogelijk moet zijn, maar soms is het een plaag. Wanneer het gaat over sociaal wonen, is het vaak een alibi voor 'not in my backyard'.

De middelen van het Vlaams Financieringsfonds zullen volgens de prognoses tegen eind 2021 uitgeput zijn. De bijkomende Vlaamse jaarbijdrage van 3.833.000 euro waarop Vlabinvest zal moeten terugvallen vanaf begin 2022 is maar goed voor leningfinanciering van slechts een twintigtal woningen op jaarbasis.

Wat zijn de drie beleidsprioriteiten voor de volgende regeerperiode met betrekking tot het wegwerken van de achterstand inzake zorgvoorzieningen? De uitdaging is de manifeste achterstand van Vlaams-Brabant en in het bijzonder de Vlaamse Rand inzake zorgaanbod helpen wegwerken via subsidiëring of financiering van grondverwervingen en infrastructuurinvesteringen.

De spreker is blij vast te stellen dat na twee subsidierondes van 2018 de definitie 'initiatiefnemers' verruimd zal worden via een parlementair initiatief. De

ondersteunbare actoren kunnen niet beperkt blijven tot erkende en/of vergunde zorgverstrekkers omdat steeds meer private of publiekrechtelijke rechtspersonen willen meewerken aan zorginfrastructuur. Ze moeten ook begunstigde kunnen worden van de ondersteuning door Vlabinvest.

Een ander punt betreft de achterstandsmeting en het verlenen van voorrang. Vlabinvest wordt steeds meer geconfronteerd met onvoldoende cijfergegevens om de reële achterstand te kunnen aangeven, als gevolg van het feit dat er geen registratie meer is in sommige zorgsectoren. Door de persoonsvolgende financiering worden er geen middelen toegekend aan instellingen maar aan de betrokkenen zelf. Er is de nakende invoering van het zorgticket in de bejaardenzorg en er is ook het wegvallen van de verplichte aanmelding in sommige sectoren. Dat alles maakt de achterstandsmeting moeilijk. Hij hoopt dat er op het decretaal verplichte jaarlijkse overleg met het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de betrokken zorgagentschappen, gekomen wordt tot concrete engagementen tot ondersteuning van de opdracht tot het helpen wegwerken van de achterstand in het zorgaanbod in de Vlaamse Rand.

Ten slotte staat Hubert Lyben stil bij de Vlaamse zorgsubsidie aan Vlabinvest. De subsidieaanvragen van 2018 zijn alleen gehonoreerd kunnen worden op basis van een restrictief subsidiebeleid enerzijds en dankzij de inspanning vanuit de provincie Vlaams-Brabant anderzijds. Die was eenmalig en zal in 2019 opgebruikt geraken. Vlabinvest zal vanaf 2020 noodgedwongen selectiever moeten subsidiëren. De 2,5 miljoen euro per jaar zullen niet kunnen worden ingezet voor leningfinanciering of eigen Vlabinvestinvesteringen. Daarom pleit de spreker ervoor om naast het optrekken van de jaarlijkse investeringssubsidie, ook te denken aan de creatie van een rollend Vlaams financieringsfonds voor leningsfinanciering van zorginvesteringen, vergelijkbaar met dit voor wonen.

III. Uiteenzetting door Eddy Frans, vzw 'de Rand'

Vzw 'de Rand' is een privaatrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap (EVA) bevoegd voor de ondersteuning en de bevordering van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand. De organisatie heeft een eerstelijnswerking in de zes faciliteitengemeenten en een tweedelijnswerking in de rest van de Vlaamse Rand. De focus ligt vooral op het concept 'gemeenschapsvorming', waarbij ervan wordt uitgegaan dat de kennis en het gebruik van het Nederlands een belangrijke hefboom is voor sociale cohesie.

Eddy Frans, algemeen directeur van vzw 'de Rand' verduidelijkt dat vzw 'de Rand' zijn opdracht via vijf werkingspijlers realiseert: zeven gemeenschapscentra, taalpromotie, informatie met de RandKrant en gemeenschapskranten, een documentatiecentrum en het Gordelfestival.

Het is vanzelfsprekend dat de uitdagingen voor de Vlaamse Rand zeer groot zijn en gesitueerd zijn op tal van bevoegdheidsdomeinen, zoals mobiliteit, huisvesting, het behoud van het groene karakter en ruimtelijke ordening. Kortom, dat zijn gewestmateries waar vzw 'de Rand' niet direct grote expertise in heeft om gefundeerde beleidsaanbevelingen te doen. De presentatie focust dan ook op de domeinen die in het verlengde liggen van de expertise van de vzw.

Eddy Frans vertrekt van enkele markante maatschappelijke evoluties. De bevolking in de Vlaamse Rand zal in de toekomst nog sterk toenemen. Van nu tot 2035 is dat met meer dan 10 procent. Dat is een pak meer dan de verwachtingen voor Vlaanderen met 7,6 procent en Antwerpen met 8,8 procent.

Het aandeel inwoners van vreemde herkomst is in de Vlaamse Rand het dubbele van dat in Vlaanderen. In Brussel is dat het dubbele van het aandeel in de

Vlaamse Rand. Dit toont aan dat een specifieke benadering van de Vlaamse Rand noodzakelijk is, zeker gezien het aandeel inwoners van vreemde herkomst jonger dan 17 jaar. Die cijfers spreken tot de verbeelding. Bovendien wordt de Vlaamse Rand ook sterk gekenmerkt door verhuisbewegingen, waarbij het saldo dat vanuit Brussel naar de Vlaamse Rand en Vlaanderen inwijkt, zeer betekenisvol is. Kortom, de evolutie van de Vlaamse Rand gaat zeer snel. De context verandert voortdurend door de bevolkingstoename, de verstedelijkingsdruk en de ontnederlandsing en internationalisering. De evoluties gaan hier vaak een pak sneller dan in de rest van Vlaanderen, zodat een globaal en coherent beleid nodig is om met die evoluties om te gaan.

Coherent beleid is voor vzw 'de Rand' een beleid dat zo veel mogelijk in synergie en in samenwerking moet worden gevoerd door zowel de Vlaamse overheid als de provincie en de gemeenten. Eddy Frans is ook geneigd om daar Brussel aan toe te voegen, zeker als het dan gaat over het Vlaamse beleid dat door de Vlaamse Regering voor en in Brussel wordt gevoerd. Voor de persoonsgebonden materies is en blijft Nederlands leren en oefenen een belangrijke beleidsdoelstelling. Nederlands is immers een wezenlijke hefboom voor sociale cohesie en sociale mobiliteit én voor gemeenschapsvorming.

Vooraleer dieper in te gaan op de Vlaamse Rand en de zes faciliteitengemeenten onderstreept de spreker dat de specificiteit van de Vlaamse Rand nog te weinig wordt erkend en gehonoreerd, ondanks een eigen ministeriële bevoegdheid. Aangepaste of specifieke regelgeving voor de Vlaamse Rand zou vaker dan nu aan de orde kunnen zijn. De discussie over een specifiek statuut voor de Vlaamse Rand is ook nog altijd niet ten gronde beslecht. Het is een regio zonder centrumstad, hoewel aan de criteria is voldaan om bijvoorbeeld tot de erkenning van Vilvoorde als centrumstad over te gaan. Dit is een tijdsgewricht waarin steeds meer bevoegdheden op het gemeentelijke niveau worden gesitueerd. De gemeenten in de Rand zijn echter vaak onvoldoende uitgerust om met de vele uitdagingen om te gaan. De Vlaamse Regering zou in de volgende legislatuur structureel moeten erkennen dat extra middelen noodzakelijk zijn om een coherenter, betekenisvoller Vlaamse Randbeleid te voeren, om in te zetten op alle domeinen waar een achterstand is. Of dat gebeurt via een voorafname, via een gegarandeerd aandeel in bepaalde middelen of een bijkomend aandeel, is in wezen minder belangrijk. In elk geval zijn extra middelen noodzakelijk.

Gezien de belangrijkste beleidsuitdagingen voor de Vlaamse Rand in zijn geheel, en het belangrijke aandeel van jongeren tot 17 jaar van vreemde herkomst, moet in ieder geval een belangrijke focus liggen op het onderwijs. Met de capaciteitsmonitor beschikt de Vlaamse overheid nu over een objectief instrument om proactief noden in kaart te brengen. Noodzakelijk is om aan de resultaten van de capaciteitsmonitor voldoende inspanningen te koppelen om de nodige capaciteit ook daadwerkelijk te realiseren op het terrein. Scholenbouw is echter één zaak, ervoor zorgen dat er voldoende omkadering is voor de specifieke situatie is een andere. Ook daarop moet sterk worden ingezet. Ook zou het NT2-onderwijs voor volwassenen nog veel meer dan nu op maat van de behoefte van anderstaligen kunnen worden gemoduleerd en uitgebouwd. Verder is het noodzakelijk om in de Vlaamse Rand meer dan nu integratie en taalsensibilisering op lokaal vlak op een integrale en transversale manier te benaderen. Het volstaat volgens vzw 'de Rand' voor een gemeente niet om de integratiedoelstellingen te isoleren binnen een lokale integratiedienst. Heel het lokale administratieve apparaat moet erop gericht zijn om taalsensibilisering voor het Nederlands en het integreren en onthalen van nieuwe inwoners te faciliteren. De urgentie van het voeren van een horizontaal beleid is nog onvoldoende doorgedrongen. Vzw 'de Rand' en het Agentschap Integratie en Inburgering kunnen een expliciete opdracht krijgen om de krachten te bundelen en lokale besturen daarin nog sterker dan nu te ondersteunen. Hoewel voorzichtig moet worden omgesprongen

met het woordgebruik: 'integratie' is een begrip dat vele nieuwe inwoners van de Rand misschien niet meteen aanspreekt als ze bijvoorbeeld van Brussel komen. Onthaal en een motiverend beleid om Nederlands te leren en te oefenen zijn meer op hun plaats en precies daarop zet vzw 'de Rand' ten volle in.

Men moet ook niet bang zijn om meertaligheid als troef in de Vlaamse Rand te promoten, weliswaar met die randvoorwaarde dat het Nederlands in elk geval binnen die meertaligheid de meest prominente plek moet krijgen. Trouwens, aandacht voor meertaligheid in deze snel evoluerende maatschappij, meer aandacht voor taalgebruik en taalkennis, is in ieder geval ook aan de orde.

Het Vlaamse Randbeleid en het Brusselbeleid dat wordt gevoerd door de Vlaamse overheid, zouden meer op elkaar kunnen worden afgestemd, onder meer om ervoor te zorgen dat wie Brussel verlaat en naar de Rand komt – zo zijn er velen – ten minste al een aardig woordje Nederlands kent. Dat vergemakkelijkt het integratieproces dat vanuit Vlaanderen moet worden opgezet.

Blijvende en specifieke aandacht moet ook worden gegeven aan de zes faciliteitengemeenten. Die blijven een aparte benadering vergen, vaak ook een benadering op maat. Vzw 'de Rand' kan daarbij verder worden ingezet als instrument voor een eerstelijnsbeleid in die zes, nu de Vlaamse overheid het lokaal beleid van die gemeenten niet langer kan monitoren. Met de afschaffing van de sectordecreten is met name alle impact van de Vlaamse overheid op het lokaal beleid ook daar weggevalen. Op zich hoeft dat niet alarmerend te zijn, tenminste als men erin slaagt om de vinger aan de pols te houden van wat er in de zes gebeurt en de instrumenten te ontwikkelen om zo nodig bij te sturen. Vzw 'de Rand' is daarvoor zeker een geschikt instrument. Bevoegd minister Ben Weyts heeft daarvoor budgettaire in elk geval al een grote inspanning gedaan.

Tot slot geeft Eddy Frans nog enkele algemene aandachtspunten mee. Hubert Lyben gaf het al aan: de specifieke situatie van de Rand, met haar specifieke uitdagingen en de aanwezigheid van de zes gemeenten met een bijzonder taalstatuut, vergt een zeer zorgvuldige toetsing van nieuwe wet- en regelgeving. Vzw 'de Rand' pleit dus voor een consequente Randtoets, waarbij de gevolgen voor de Rand en de zes telkens in kaart worden gebracht. Eddy Frans vestigt de aandacht er verder op dat men binnenkort – in het voorjaar van 2019 – de resultaten mag verwachten van de tweede taalbarometer voor de Vlaamse Rand. Die zal ongetwijfeld opnieuw zeer relevante cijfers opleveren over de evolutie en de positie van het Nederlands in deze regio, met hopelijk ook interessante aanbevelingen.

Een discussie die zeker opnieuw kan opduiken, is die over de geografische afbakening van de Vlaamse Rand. Er zijn zeker goede argumenten om die afbakening, die de afgelopen twintig jaar is gehanteerd, ter discussie te stellen, zeker gerelateerd aan de uitdagingen. Wel is die afbakening voor een aantal beleidsmateries, bijvoorbeeld Huisvesting, met Vlabinvest, al anders dan voor het reguliere Vlaamse Randbeleid. Eddy Frans vraagt zich bovendien af of de afbakening als dusdanig een zeer grote impact heeft op de wijze waarop gemeenten kunnen gebruikmaken van de instrumenten die door en voor de Vlaamse Rand zijn ontwikkeld om met de uitdagingen om te gaan. Hij denkt dat de afbakening pas echt voel- en tastbaar wordt als het ook een financieringscriterium zou zijn voor tegemoetkomingen en financiering door de Vlaamse overheid. Tot slot geeft hij aan dat heel het werkterrein waarmee vzw 'de Rand' bezig is, met name vooral taalstimulering Nederlands, het best gedijt in een klimaat dat motivatie aanwakkert en spontane keuzes voor het Nederlands bij de bevolking genereert. Een polariserend discours, van waar dan ook gevoerd, helpt dat proces zeker niet vooruit. Hij ervaart dat iedere dag en hoopt dan ook dat het

werk inzake taalpromotie in een positief maatschappelijk klimaat kan worden voortgezet tijdens de volgende legislatuur.

IV. Vragen van de leden

Jo De Ro dankt de sprekers voor hun toelichting. Hij vindt het goed dat men op het einde van de legislatuur in deze commissie de nodige tijd neemt om dit te bespreken. Men is deze legislatuur trouwens begonnen met het bekijken van heel wat cijfermateriaal, zowel over de bevolkingsevolutie als over meer diepgaande analyses. Zoals Eddy Frans zei, helpt polarisering niet. De Nederlandstaligen moeten op hun rechten staan, moeten een flink beleid voeren dat ingaat op de reële problemen, maar polariseren werkt meestal omgekeerd.

Voor onderwijs onderschrijft *Jo De Ro* absoluut de vraag naar meer middelen vanuit de diverse gemeenten en de regio. Meer middelen is volgens het lid een beetje de rode draad in alles wat is gezegd. Of het nu over mobiliteit, onderwijs of welzijn gaat, altijd komt de Vlaamse Rand aan het einde van de rij. De afgelopen jaren zijn er een aantal dingen verbeterd. Voor onderwijscapaciteit heeft men daadwerkelijk deze regio als een regio bekeken, samen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. *Jo De Ro* apprecieert het dat Eddy Frans het ook uitdrukkelijk heeft gehad over een afstemming met Brussel. Juichen als alleen de Rand geld zou krijgen en Brussel niet, is kortzichtig: men weet dat Brusselse leerlingen gemakkelijk naar de Rand komen, zeker als het gaat over het secundair onderwijs, maar zelfs in het basisonderwijs kent men dat fenomeen. Omgekeerd, als alleen de scholen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest middelen zouden krijgen, dan is het niet ondenkbaar dat kinderen uit de Rand naar Brussel zouden moeten gaan.

Jo De Ro vindt dat steden, gemeenten en scholen in de Rand ook kansen laten liggen. Hij roept iedereen die vandaag deelneemt dus op om de spiegel ook te draaien. Als men als lokale overheid en inrichtende macht in de welzijnssector en het onderwijs naar de volgende Vlaamse Regering kijkt om extra middelen te krijgen, dan moet men ook meer doen met de mogelijkheden en de middelen die er zijn, decretaal of geldelijk. Zo komt het inrichten van taalbaden voor kinderen die op latere leeftijd als anderstalige instromen vanuit het Brusselse of Waalse onderwijs regelmatig aan bod in de commissie Onderwijs. Dat fenomeen is in de hele Rand gekend. Voor anderstalige nieuwkomers van buiten België bestaat er een andere oplossing. In heel de Vlaamse Rand is er slechts één taalbadklas ingericht, in Vilvoorde, met eigen financiering. Door samenwerking tussen verscheidene basisscholen die een aantal lestijden bijeenleggen, is dat te realiseren. De gemeente ondersteunt door de kinderen deeltijds te vervoeren naar een centrale school en ze dan terug te brengen naar de hoofdschool. In deze regio wordt niet meer alleen het Frans gesproken, maar een resem andere talen. De wetgeving staat toe dat er Engels in het basisonderwijs wordt gegeven binnen het curriculum, dat men met Frans vroeger begint dan in het vijfde studiejaar, zoals in Brussel. Scholen in de Vlaamse Rand doen dit maar schoorvoetend, hoewel werkgevers dat steeds meer vragen, onlangs nog bij Voka. Steden en gemeenten die zelf onderwijs inrichten, zouden veel offensiever voor de meertaligheid kunnen ijveren.

Hetzelfde geldt voor het inzetten van mensen die native speaker zijn: dat is nu al perfect mogelijk. Minister van Onderwijs Hilde Crevits heeft zowat alle administratieve barrières daarvoor opgeheven. Het is een groot probleem om voldoende goede leerkrachten Frans te vinden, maar er zijn de burens. Sommige gemeenten, zoals Wemmel, hebben een tweetalig statuut. Leraars uit het Franstalig onderwijs mogen naar het Nederlandstalig onderwijs gaan en omgekeerd. Onlangs is nog eens aangetoond dat de kwaliteit van de lessen Nederlands in het Franstalig onderwijs zeer laag is. Alleen komt men niet tot

uitwisseling. Platformen als het Toekomstforum, vzw 'de Rand', en de gemeenten zouden dat veel meer moeten promoten, aldus Jo De Ro.

Dan is er de afstemming met Brussel. Onlangs waren de collega's van de Commission communautaire française (COCOF) hier op bezoek wegens het belangenconflict over het inschrijvingsrecht. Men heeft elkaar niet kunnen overtuigen, maar Jo De Ro was verheugd vast te stellen dat de COCOF zeer goed beseft dat er alleen vooruitgang komt, zowel in de Rand als in Brussel, als er bijvoorbeeld over programmering veel meer wordt afgesproken. Het geeft geen zin dat zowel de Vlaamse als de Franse Gemeenschap uitsluitend zou investeren in aso-scholen die de komende jaren moeten worden gebouwd, en niet in bso en tso, of omgekeerd. Men ziet nu dat er in Brussel heel veel aandacht naar het aso gaat, terwijl er eigenlijk een structureel tekort is aan toekomstgericht tso- en bso-onderwijs. De nieuwe legislaturen beginnen nu in de gemeenten. Voor de regio's begint de volgende over een paar maanden. Jo De Ro meent dat men in die volgende legislatuur meer aandacht moet hebben voor die afstemming met Brussel.

Voor onderwijs is in de eerste presentatie gewezen op de capaciteitstekorten voor de komende jaren. Jo De Ro roept op om daar de cijfers van de investeringen naast te leggen. Voor de zone Vilvoorde (met Vilvoorde, Zaventem, Wezembeek-Oppem en Grimbergen als uitschieters qua tekorten) zal de Vlaamse Regering van 2019 tot 2021 zowel in Vilvoorde als in Zaventem geld investeren. In de zone Halle is vooral Halle een uitschieter, met een tekort van 1700 plaatsen tegen 2024, net als Sint-Genesius-Rode. Daar wordt 5,1 miljoen euro geïnvesteerd. Hij maakt zich zorgen over de zone Dilbeek. Voor de acht gemeenten die die zone uitmaken, zijnde Dilbeek, Asse, Londerzeel, Kapelle-op-den-Bos, Merchtem, Opwijk, Ternat en Wemmel, gaat het over een tekort van 3000 plaatsen. Daar is slechts in 2,5 miljoen euro voorzien, alleen voor de gemeente Dilbeek. Het gaat om plaatsen die tegen 2024 te kort zijn. Een secundaire school bouwen is net iets anders dan een paar containers zetten voor kleutertjes of kinderen in het lager onderwijs. Jo De Ro wil weten van het Toekomstforum of de bewindvoerders in die zone met die acht gemeenten zich daar bewust van zijn. Die zone is uniek in Vlaanderen: er is nergens anders zo'n tekort met zo weinig investeringen de komende drie jaar. De huidige of volgende minister van Onderwijs zal daar heel snel voldoende aandacht moeten aan geven.

Het is volgens Jo De Ro inderdaad een probleem dat gronden in zijn regio niet gesubsidieerd worden. De beschikbaarheid van gemeenschapsgrond is een acuut probleem. Net bij die acht gemeenten van de zone Dilbeek waren er de afgelopen jaren ook een aantal kansen. Over het algemeen zijn er qua ruimtelijke ordening eigenlijk bijna geen paars ingekleurde vierkante meters – dus voor gemeenschapsvoorzieningen – bijgekomen. Als de schepen van Omgeving of Ruimtelijke Ordening dit soort zones mee opneemt, kunnen er nadien welzijnsvoorzieningen op gebouwd worden, of een kinderdagverblijf, of een school. Jo De Ro doet een zeer warme oproep aan die acht gemeenten. Men moet samen bekijken hoe het capaciteitstekort in het onderwijs kan worden verholpen.

Jo De Ro vraagt zich af of de overheid geen kansen laat liggen. In de zone rond Brussel zijn er de afgelopen jaren nogal wat brownfields erkend, niet alleen in Machelen-Vilvoorde, maar ook in het zuiden. Moeten Vlabzorginvest, vzw 'de Rand' en het Toekomstforum er niet bij de volgende Vlaamse Regering op aandringen dat de volgende brownfieldconvenants die worden afgesloten, geen commerciële doelen meer krijgen? De volgende brownfields, waarin Vlaanderen ook geld investeert, zouden meer gronden voor welzijn, onderwijs, gemeenschapsvoorzieningen moeten omvatten. Heeft Hubert Lyben een overzicht van de gemeentelijke reglementen die betaalbaar wonen tegenwerken? Hij kan immers

niet anders concluderen uit zijn uitleg. Dat overzicht met een paar concrete voorbeelden zou handig zijn.

De gemeenten kunnen het heft in eigen handen nemen om centrumsteden in de regio te krijgen, aldus Jo De Ro. Al jaren heeft men het nadeel dat er geen enkele grote stad is. Met een fusie van Sint-Pieters-Leeuw en Halle – een Sint-Pieters-Halle - en een fusie van Vilvoorde en Grimbergen, zouden er in de regio twee steden zijn van respectievelijk 72.000 en 83.000 inwoners. Daarmee zit men midden in het peloton van de centrumsteden. Het is een idee. Men kan zelf iets ondernemen en niet altijd naar de hogere overheid kijken.

Michel Doomst is verheugd dat naast vzw 'de Rand' en Vlabinvest ook het Toekomstforum hier werd gehoord. De problemen waarover hier wordt gesproken zijn zeer reëel. Het is een toekomstforum, maar ook een 'komt-ons-toeforum'. Hij hoopt ook dat men in het Vlaams Parlement de andere regio's en provincies daar nog meer van kan overtuigen. De rol van die specifieke metropool Brussel is ook voor de toekomst van Vlaanderen een cruciaal gegeven. Het stemt hem tevreden dat het Toekomstforum werd uitgebreid naar de 35 gemeenten. Er moet worden over nagedacht om die inspanningen nog meer met 35 samen te leveren. Het is heel belangrijk dat de verantwoordelijkheid wordt gedeeld en dat over heel Halle-Vilvoorde met dezelfde intensiteit wordt opgevolgd.

De sprekers vragen meer financiële middelen. Moet er een nieuw fonds komen? Hij vindt het niet slecht dat alle ministers en alle departementen, zowel Onderwijs als Welzijn, Integratie, Binnenlands Bestuur en Vlaamse Rand, voor hun verantwoordelijkheid worden geplaatst. Is het, in plaats van te mikken op een extra fonds, niet beter dat er binnen de diverse sectoren meer inspanningen worden gedaan? Hij vernam graag de mening van de sprekers daarover.

Het Vlaams houden van de leefomgeving van Halle-Vilvoorde is volgens Michel Doomst de grote uitdaging van de volgende jaren. Hij denkt dus dat nadruk op integratie en het onthaalbeleid enorm belangrijk zal zijn in elke gemeente. Voor de faciliteitengemeenten is er nu een extra budget voor onthaalbeleid, waarvan de minister zegt dat daar niet veel van wordt aangewend. In hoeverre zijn er voor onthaalbeleid in die zes gemeenten toch realisaties?

Er zijn een aantal dossiers die blijven hangen, zoals dat van de luchthaven, waarvoor er een oplossing moet komen. Michel Doomst heeft ook het gevoel dat er nog meer moet worden ingezet op duaal leren in de regio, want er zijn enorm veel vacatures die moeilijk ingevuld raken. Mobiliteit is echt een catastrofe in de Vlaamse Rand. Men zegt wel dat de schop wel in de grond zal gaan, maar moeten de schoppen niet meer bij elkaar worden gelegd? Het overleg met Brussel stokt, men moet zoeken naar gezamenlijke oplossingen.

Qua onderwijs heeft men ook nog eens een 'Klasinvest' nodig. De problemen in het onderwijs nemen toe. Dat wordt ook door andere collega's regelmatig aangehaald.

Michel Doomst is zeer tevreden dat Vlabzorginvest opgericht werd. Hij dankt de mensen die dat hebben voorbereid. Op het terrein heeft men al kunnen merken dat het 'een aantal palen kan verzetten', maar hij heeft het gevoel dat het tempo omhoog moet om echt iets in beweging te brengen.

Werd er voldoende een beroep gedaan op het Toekomstforum, vraagt het lid. Hebben ze genoeg geïntegreerd kunnen werken? Moet er in de volgende legislatuur niet structureel worden gezocht naar een 'modus deliberandi', zodat men beter met elkaar in samenspraak kan gaan? Vinden ze het ook niet belangrijk dat er voor wordt gezorgd dat alle actoren – de provincie, de vzw 'de

Rand' en de gemeentebesturen, met het Toekomstforum – eendrachtig werken en alle krachten bundelen om zo sterk mogelijk tot resultaten te komen? Hij heeft daar steeds op gehamerd.

Willy Segers gaat even in op de voorgeschiedenis van het Toekomstforum. Hij heeft in 2013 het initiatief genomen om alle burgemeesters van Halle-Vilvoorde samen te brengen in de aanloop naar de verkiezingen van 2014 om, in navolging van het burgemeesterscomité dat lange tijd het dossier van Brussel-Halle-Vilvoorde behartigde, opnieuw wat lijnen te trekken. Hoewel hij er verder geen enkele verdienste aan heeft, vindt hij het schitterend wat het Toekomstforum de voorbije zes jaar voor de regiowerking heeft uitgebouwd.

Een aantal thema's moet volgens hem nog meer aandacht krijgen in de toekomst. Hij verwijst naar de uitspraken van Hans Bonte over de veiligheid en de ligging rond Brussel, en de federale dotaties aan de politiezones. Alle burgemeesters, zeker als hun gemeente grenst aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, hebben dagelijks te maken met die problematiek. Men ziet goede krachten vertrekken omdat er sprake is van een soort oneerlijke concurrentie met premies. Hij heeft Hans Bonte ooit een randpremie horen promoten. Er moet inderdaad eens worden bekeken in welke mate men de eigen goede politiemensen, die soms voor een paar honderden euro's verschil de stap naar de Brusselse politie zetten, bij zich kan houden, want men heeft die inderdaad nodig. Het is de voorbije vijf, zes jaar voldoende gebleken dat die veiligheidsproblemen zijn uitgedaend, dat die in de Rand ook bestaan, aldus Willy Segers. Het gaat om vrijwel grootstedelijke criminaliteit, waar de juiste veiligheidsaanpak tegenover moet staan.

Wat justitie betreft heeft Halle-Vilvoorde nu inderdaad een goed draaiend nieuw parket, dat echt op maat werkt van de regio. Jammer genoeg volgen de rechtbanken niet. Het is uiteraard niet evident om dat op te lossen; het is niet voldoende dat er een Vlaamse rechtbank komt. Er moet wel eens een einde aan komen, want ook voor de politiediensten zijn de soms schrijnende rechterlijke uitspraken bijzonder demotiverend.

De capaciteitsproblematiek in het onderwijs is aangehaald. Willy Segers volgt de stellingen van Jo De Ro over de taalbadklassen. Dat is inderdaad een principe waarvoor ook de N-VA-fractie altijd heeft gepleit. Het is een goede suggestie om dat met meerdere gemeenten samen aan te pakken als het voor één gemeente te weinig resultaat heeft of organisatorisch te moeilijk wordt. In een regio in wording mag men dat gerust eens uittesten. In die context vindt hij het jammer te moeten vaststellen dat er, inzake de discussies binnen de commissie Onderwijs over het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en de standpunten en de verruiming, voor de Vlaamse Rand sprake is van een jaar uitstel. Men gaat de zaak opnieuw bestuderen. Wat moet er nu nog worden bestudeerd? De cijfers, die al meer dan tien jaar voorhanden zijn, zijn overduidelijk. De trends worden alleen maar sterker. Men moet kunnen toegeven dat er de laatste jaren wat misgelopen is en men moet daaruit leren. De problematiek van de schoolcapaciteit moet meer gegroepeerd worden aangepakt, voor het oordeelkundig vaststellen waar de noden liggen, en voor het indienen van de juiste dossiers.

Willy Segers heeft nog een aantal tips voor de toekomst. Inburgering en integratie moeten binnen het Toekomstforum wellicht ook een aparte werkgroep krijgen, zoals aangehaald door andere collega's. Integratie en inburgering worden wel de uitdaging van de toekomst. Ingaand op de opmerking van Eddy Frans zegt het lid dat dit zeker integraal benaderd wordt. De goede praktijken bij een aantal gemeenten kunnen worden voortgezet; daarvan kunnen anderen leren.

Het aspect van het Vlaamse karakter behoort tot het domein van de themawerkgroep Onderwijs en Ontnederlandsing van het Toekomstforum. De grote instroom van anderstaligen in scholen in de Rand ligt daaraan ten grondslag. Heel wat gemeentebesturen wachten op initiatieven van hogerhand. Hoe kan dat in het gemeentelijke beleid worden opgenomen? Het belang van de cel Vlaams karakter van de provincie is afgenomen. Ook het Platform van Randgemeenten was de voorbije jaren minder actief. Als daarvoor echter binnen het Toekomstforum een specifieke werkgroep wordt opgericht, kunnen nog heel wat stappen vooruit worden gezet, vindt hij. Daar is enorm veel vraag naar, ook bij de nieuwe schepenen voor het Vlaams karakter. Men wil niet opnieuw het warm water uitvinden. Men wil dat soort dingen globaal aanpakken.

Willy Segers vindt de Vlaamse Randtoets een schitterend idee. Hij was daar vijf jaar geleden ook voorstander van in deze commissie, probeerde dat te lanceren, maar dat was waarschijnlijk nog te vroeg. Dat werd hier vernoemd in het kader van het woonbeleid, maar eigenlijk mag dat op alle mogelijke decreetgeving toegepast worden. Dat is geen teken van zwakte, integendeel. Net als Michel Doomst doet hij inspanningen om de collega-volksvertegenwoordigers, van Oostende tot Limburg, te overtuigen van het bestaan van problemen waarvan ze geen besef hebben. Zo'n Vlaamse Randtoets zou inderdaad al een stap in die richting zijn.

Er is ook gepleit voor een bijzonder wetgevend statuut voor de Rand. Hij was daar ook een voorstander van op het einde van de vorige legislatuur. Dat ligt zeer moeilijk. Men zit ook met de Europese context. Er zijn echter voldoende argumenten om dat ernstig te onderzoeken, zowel op federaal als Europees niveau. Voorrangsregels zijn ten stelligste verboden. Er moet echter een mogelijkheid zijn om te kunnen afwijken van het strikte principe van het vrij verkeer van personen en goederen. Het lijkt Willy Segers dat er meer dan voldoende voorbeelden zijn, bij onderwijs, bij wonen. Eigenlijk heeft men in deze regio te maken met een vorm van sociale verdringing. Hij kan zich niet inbeelden dat de Europese regels van vrij verkeer van goederen en personen dat soort verdringing mogen toestaan. Uiteraard gaat dat dan ook over het woonbeleid, met schrijnende situaties van jonge mensen uit de regio die daar graag willen blijven wonen. Indien die niet door thuis kunnen worden geholpen, dan worden ze eigenlijk verdrongen naar andere regio's verderop.

De kwestie van de middelen is uiteraard de sleutel. Minister Ben Weyts heeft op de jongste vergadering van Stand van de Rand het idee van een fonds gelanceerd. Iedereen zou ter zake de mogelijkheden moeten onderzoeken. Het grote voordeel daarvan zou in elk geval zijn dat meerdere ministers zich aangesproken moeten voelen, zoals Michel Doomst zei. Terwijl nu de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand elke minister afzonderlijk moet benaderen, zou het in omgekeerde richting werken. Dat idee moet verder worden verfijnd. Willy Segers had echter begrepen, zeker na de bespreking in Stand van de Rand, dat er partijpolitiek wel een eensgezindheid was om dat te bekijken.

Misschien moet men bij het Toekomstforum iets meer communiceren over het eigen verhaal. Wat het doet is goed en daar wordt intern wel over gecommuniceerd. Er zijn heel regelmatig overlegvergaderingen en schitterende brochures. Burgemeesters worden regelmatig ingelicht over wat de werkgroepen doen, maar dat moet ook extern worden vertaald in communicatie, ten behoeve van de bevolking, maar ook van de andere politieke organen die vroeg of laat bij die beslissingen kunnen worden betrokken.

Karin Brouwers wil de mobiliteit aankaarten, want dat is een van de grootste problemen in deze regio. Dat geldt natuurlijk voor heel Vlaams-Brabant, maar is heel specifiek rond Brussel. Het Vlaams Parlement bespreekt momenteel een

nieuw ontwerp van decreet houdende de basisbereikbaarheid. Daarmee wil men naar een totaal nieuw systeem van openbaar vervoer in Vlaanderen gaan: meer vraaggestuurd, efficiënter. Heel specifiek zullen de gemeenten worden betrokken in vervoerregioraden. Het lid kan zich voorstellen dat een aantal van de hier aanwezige burgemeesters daarover ondertussen al meer hebben vernomen. De gemeenten zullen hun afgevaardigden in die raden moeten aanstellen. Het is de bedoeling – want het ontwerp moet nog worden goedgekeurd – om tegen het einde van het jaar een regionaal mobiliteitsplan op te stellen, niet enkel over openbaar vervoer, maar ook de fiets kan daarin een plaats hebben. Halle-Vilvoorde vormt trouwens één regio. Op een hoorzitting in de commissie Mobiliteit pleitte Tom Dehaene, gedeputeerde van Vlaams-Brabant, van de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), er sterk voor dat ook de provincies een rol zouden spelen in die vervoerregio's. In het ontwerp van decreet staat dat het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) en De Lijn aan tafel zullen plaatsnemen, naast de vertegenwoordigers van de gemeenten. De provincies worden daar niet expliciet genoemd, behalve Limburg die een aparte regio is; een uitzondering. Hoe staan de sprekers daartegenover? Zal de provincie mee aan tafel kunnen?

De vertegenwoordiger van TreinTramBus wees er ook op dat Brussel een witte vlek is op de mooie kaart met alle regio's in Vlaanderen op het vlak van vervoer en mobiliteit. Daar heeft men misschien te weinig bij stilgestaan. Hoe denken de sprekers samen te werken met Brussel? Zal bij wijze van spreken de MIVB soms worden uitgenodigd? Hoe staat men bijvoorbeeld tegenover het doortrekken van metrolijnen? Karin Brouwers denkt dat men er niet omheen zal kunnen om ook die link met Brussel te leggen in de vervoerregio Halle-Vilvoorde. Ze vraagt zich af hoe men dat zal aanpakken. Uit de vele vragen in het Vlaams Parlement aan minister Ben Weyts over Mobiliteit, zoals vorige week nog over de versmalling van de E40 en de A12, merkt men dat het ministerieel overleg niet altijd even goed loopt, met alle gevolgen van dien. Er was een 'memorandum of understanding' tussen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en Vlaanderen gepland. Dat ligt nog altijd ergens op een bureau bij Brussels minister-president Rudi Vervoort. Dat wordt aan Vlaamse kant toch gezegd: misschien zeggen zij in Brussel het omgekeerde. Voor Mobiliteit is de relatie met Brussel zeker niet goed verlopen. Ze had daar graag wat meer over vernomen van de sprekers.

Ingrid Pira zal eerst een aantal vragen stellen in naam van An Moerenhout die verontschuldigd is. Ze is zelf afkomstig van een randgemeente, en er zijn toch wel parallellen te trekken. Ook heeft ze als lid van de commissie voor Ruimtelijke Ordening nog een aantal eigen vragen.

De schoolcapaciteit moet worden verhoogd. Heeft men bij het Toekomstforum een verklaring voor het feit dat de metingen van de capaciteitsmonitor de reële noden in Halle-Vilvoorde systematisch onderschatten?

Voor de leefbaarheid van de regio Halle-Vilvoorde is een duurzame ontwikkeling van de luchthaven van doorslaggevend belang, aldus An Moerenhout bij monde van Ingrid Pira. Er is een duidelijke overlap tussen de maatregelen die volgens het Toekomstforum Halle-Vilvoorde essentieel zijn en de voorstellen van het BurgerForum Luchthavenregio. Zijn er echter ook voorstellen waarmee het Toekomstforum niet akkoord kan gaan en zo ja, waarom? Welke maatregelen van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde zijn een absolute prioriteit voor de bevoegde ministers wat de luchthaven betreft?

Inzake integratie en taal erkent An Moerenhout bij monde van Ingrid Pira dat heel het arrondissement geconfronteerd wordt met de problematiek. Er is een prangende vraag om nog meer op integratie en taal in te zetten, zeker op het

vlak van arbeid. Heeft het Toekomstforum Halle-Vilvoorde daar specifieke maatregelen rond uitgedacht?

Ingrid Pira haalt aan dat er volgens Vlabinvest weinig goede en betaalbare gronden beschikbaar zijn. Ze vraagt zich af of het Toekomstforum Halle-Vilvoorde heil ziet in het instrument van de Community Land Trusts (CLT's), dat een mogelijkheid biedt om betaalbare woningen te bouwen, verhuren en verkopen.

Ze vindt het daarnaast opmerkelijk dat Vlabinvest vragende partij is om de sociale last herin te voeren. Kan die vraag op brede steun rekenen?

Uit documenten van Vlabinvest blijkt dat er op heel wat gronden opties genomen zijn. Ingrid Pira vraagt zich af of het de bedoeling is om die gronden onbebouwd te laten en er misschien open ruimte van te maken. Dat zou mogelijk moeten zijn dankzij het Instrumentendecreet, meer bepaald dankzij het voorstel rond de planschadevergoeding dat in het decreet vervat zit. Het huidige voorstel daarrond legt de vergoeding echter op 100 procent van de marktwaarde, terwijl ze nu 80 procent van de oorspronkelijke aanschafwaarde bedraagt. Een aantal Vlaamse steden en gemeenten vrezen dat ze die vergoeding niet zullen kunnen betalen. Deelt het Toekomstforum Halle-Vilvoorde die vrees?

Ingrid Pira komt ook terug op de hervorming van het principiële akkoord (PRIAK). Het Toekomstforum had laten weten dat ze die hervorming moeilijk kunnen inschatten en Ingrid Pira had daar graag wat verduidelijking rond gekregen.

Ze sluit zich ook aan bij de opmerking van Karin Brouwers over de relatie tussen de vervoerregio en Brussel. Het lijkt haar logisch om op vlak van mobiliteit samen te werken met Brussel en de hoofdstad niet als een 'witte vlek' te behandelen, zoals nu uit het plan rond de vervoerregio blijkt.

De eerste vraag van *Peter Persyn* betreft het domein Welzijn en Zorg. Hij heeft de verzuchtingen gehoord. Hij heeft met collega's samengewerkt aan het decreet Vlabzorginvest. De Vlaamse regelgever is gebonden aan een globale benadering van het Vlaamse landschap. Vlaanderen moet voortgaan op de bestaande wetgeving ter zake. Het is niet gemakkelijk om sui-generisoplossingen te vinden. Toch is men heel pragmatisch te werk gegaan, ook op aangeven van de provincie Vlaams-Brabant, om een deel van die middelen in te kantelen in het nieuwe instrument naar analogie met Vlabinvest. Peter Persyn begrijpt dat dit nog niet toereikend is.

Het is in eerste instantie nooit de bedoeling geweest om leningen en gronden te verschaffen en infrastructuurinvesteringen te doen. Dit geldt voor het hele Vlaamse zorgbeleid, waarin men sinds enkele jaren kamerbreed afstapt van het idee dat de schaarse middelen voor zorg naar gronden en infrastructuur moeten gaan. Men kon dat zien in de rusthuissector, daar is de privésector in staat om gronden en gebouwen aan marktconforme voorwaarden te verwerven en daar dan zorg als een soort software toe te voegen. Dat was de benadering van de wetgever van het instrument Vlabzorginvest.

Dat neemt niet weg dat er nog een grote nood is. Peter Persyn pleit voor een fijnregeling van dat instrument in samenwerking met de provincie. Als Halle-Vilvoorde nog altijd achter het net vist, als de nood daar nog altijd veel schrijnender is en te weinig gelenigd wordt, moet men kijken naar de oorzaken. Die zijn onder andere de desinteresse van grote zorgaanbieders om zich daar te vestigen. Vlaanderen moet samen met de provincie bekijken hoe men de criteria voor toekenning meer daarop kan focussen. Het heeft geen zin dat het Vlaams Parlement om de zes maanden decreten aanpast op basis van vastgestelde particuliere regionale noden. Over enige tijd kunnen er dan in het Hageland of

rond Leuven ook verschuivingen plaatsvinden. De provincie is daarvoor goed geplaatst om in de fijnregeling meer gewicht toe te kennen aan Halle-Vilvoorde.

De suggestie van een ruimer fonds, zoals het Vlaams Woningfonds, moet worden bekeken. Het lid is daar zelf niet zo mee vertrouwd. Er werd gesproken over een mogelijkheid om nog tot 31 miljoen euro te lenen. De leden en de minister moeten bekijken of dat een optie kan zijn. Het eerdere idee om met gemeenschapsmiddelen gronden of gebouwen te subsidiëren wordt verlaten.

Voor Peter Persyn, die afkomstig is uit de rand van Antwerpen, waren de zorglacunes die in Halle-Vilvoorde en heel de Vlaamse Rand in kaart waren gebracht, nieuw. Na de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde moest er ook een 'sanitaire' splitsing volgen in termen van budgetten en aandacht. Over heel veel problematieken zoals zorg, integratie, mobiliteit, de luchthaven en onderwijs wordt hier pragmatisch gesproken, wat goed is. Maar men gaat wel telkens met een grote boog rond de witte vlek, de zogenaamde 'witte olifant' van de metropool, die vaak niet thuis geeft of waarmee de communicatie niet goed loopt. Dat is het verschil met Antwerpen: die metropool vervult wel de grootstedelijke functie. Dat is voor Brussel ook nog zo in de hoofden van mensen inzake zorg. De welzijnszorg, ook de geestelijke gezondheidszorg, was traditioneel gericht op Brussel.

Peter Persyn betreurt dat de kwestie van de Vlaamse Rand vanuit een defensieve benadering wordt bekeken. En eigenlijk klinkt de naam 'Vlaamse Rand' op zich al vrij defensief. Waarom spreken we niet over de 'Groene Vlaamse Kroon'? De Rand klinkt bijna als een marginale, perifere regio.

De Rand moet beter worden afgestemd op de metropool Brussel, met zijn grootstedelijke functies. Terzelfdertijd moeten ook de regionaalstedelijke functies worden opgewaardeerd. Anders loopt men achter de feiten aan. Mensen die vanuit Brussel naar de Rand verhuizen, voelen zich niet geroepen om de taal te leren, of om een integratietraject te volgen. Zo blijft men met dezelfde uitdagingen worstelen. Peter Persyn wil wel zijn waardering uitspreken voor de pragmatische manier van werken van de betrokken partijen.

Katia Segers merkt op dat de commissie de specifieke problematiek van de Vlaamse Rand nauwkeurig in kaart heeft gebracht in een reeks hoorzittingen. De uiteenzettingen van vandaag bevestigen opnieuw de analyses die de commissie heeft gemaakt.

Een van de conclusies voor de spreekster is dat het beleid de afgelopen vijf jaar niet werd bijgestuurd, en dat er niets fundamenteels is veranderd inzake mobiliteit, de historische achterstand inzake zorg en welzijn, de druk op het onderwijs of de problematiek van de luchthaven. Het Vlaamse beleid is er niet in geslaagd om de kloof te dichten. Toch is het positief dat de problematiek van deze regio opnieuw wordt in kaart gebracht, met het zicht op een volgende legislatuur. Katia Segers hoopt dan ook dat de volgende Vlaamse Regering er wel in slaagt om het tij te keren.

Een mogelijke structurele oplossing die naar voren wordt geschoven, is het erkennen van de Rand als centrumregio. *Jo De Ro* denkt dan weer aan een fusie van een aantal gemeenten. Het idee van de centrumregio lijkt voor spanningen te zorgen, temeer omdat Vilvoorde vragende partij is om als centrumstad te worden erkend. Zijn die twee erkenningen complementair of moet men hierin een keuze maken? Als men opteert voor een centrumregio, moeten alle 35 gemeenten daar in worden opgenomen? Wat wordt de perimeter? De Noordrand kampt met het nijpende probleem van de verstedelijking. In gemeenten als Herne of Gooik daarentegen komt dit verschijnsel niet voor. Bovendien kampen

gemeenten als Asse, Merchtem of Machelen met andere problematieken dan een gemeente als Gooik.

Katia Segers is tevreden dat het idee van de slimme regio werd opgenomen in het memorandum. Artificiële intelligentie kan heel waardevol zijn bij het aanpakken van de problemen in de regio, zoals mobiliteit. Daarbij is het wel belangrijk dat er open data beschikbaar zijn. Zijn er al concrete plannen om ervoor te zorgen dat alle vergaarde data ook daadwerkelijk open data zijn?

In verband met de park-and-rides verwijst *Katia Segers* naar een opmerking van *Luc Deconinck*, die zei dat er moet worden vermeden dat auto's zich vastrijden in de file, vooraleer ze overstappen op openbaar vervoer. Waar moeten die park-and-rides dan komen? Wat is ver genoeg? Want er rijst wel wat verzet bij burgemeesters om het openbaar vervoer hiervoor uit te breiden of aan te passen.

De spreekster benadrukt hoe belangrijk het is de schoolcapaciteit te verhogen. Volgens de prognoses zal de bevolking tegen 2035 met 10 procent aangroeien. In gemeenten als Asse, Hoeilaart, Machelen en Vilvoorde zal de bevolkingsaan-groei tegen 2035 zelfs bijna 20 procent bedragen. Wat er vandaag in Vlaanderen gebeurt vanuit het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) volstaat niet. Maar werd reeds berekend hoeveel meer capaciteit er dan precies moet zijn?

Katia Segers verwijst naar het voorstel dat sp.a twee jaar geleden deed om een intendant aan te stellen voor de luchthaven. Daar werd toen niet op ingegaan. Twee jaar later zit dat dossier muurvast, omdat Vlaanderen en de Federale Regering hebben afgesproken om dat dossier te laten liggen. Wat is het voorstel om dat dossier toch uit het slop te krijgen?

Waarom staat het idee van een volwaardig justitiehuis, in plaats van enkel een antenne, niet in het memorandum? Of staat het er wel in?

Uiteraard is 2,5 miljoen euro niet voldoende voor Vlabzorginvest. Maar hoeveel meer is er nodig?

Wat moet de Randtoets concreet inhouden? Welke elementen moeten daarin worden meegenomen?

Ten slotte richt *Katia Segers* zich tot *Eddy Frans*. Hij zei heel terecht dat het afschaffen van de sectordecreten, in de taal van deze regering, het responsabiliseren van de lokale besturen betekende. Het betekent ook dat een aantal zaken onduidelijker geworden zijn, bijvoorbeeld over de investeringen in cultuur, sport en vrije tijd. Doordat de middelen niet meer worden geoormerkt, is daar nu geen verplichting meer. Ook de monitoring is weggefallen. Er werd wel een vrijetijdsmonitor opgestart, maar die staat helemaal nog niet op punt. *Eddy Frans* zei dat de Rand klaarstond om dat aan te pakken. Wat is zijn concreet voorstel ter zake?

V. Antwoord van de sprekers

Hans Bonte gaat er niet mee akkoord dat Vilvoorde moet fuseren met andere gemeenten of steden om de erkenning als centrumstad te krijgen. Maar hij is het wel eens met de stelling dat het lokale niveau zelf verantwoordelijkheden moet nemen rond bepaalde moeilijke problemen. Hij dankt *Peter Persyn* voor de lovende woorden over het pragmatisme van de burgemeesters op dat vlak. Maar hij benadrukt dat ook het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering hierin hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Een fundamenteel probleem van de voorbije jaren op het vlak van veiligheid maar ook mobiliteit, ruimtelijke ordening enzovoort, is een gebrek aan afstemming met wat men de 'witte olifant' noemt; Brussel. Er is een gebrek aan cultuur in dit land om, over gewestgrenzen heen, gezamenlijk problemen aan te pakken en te bediscussiëren. Daar betaalt de Randregio elke dag een enorme prijs voor. Er is zoiets als een grootstedelijk platform waar die gemeenschappelijke dossiers zouden worden behandeld, maar interministerieel zijn er geen knopen doorgehakt. De lokale bestuurders proberen dan pragmatisme aan de dag te leggen om toch oplossingen te vinden.

Hans Bonte heeft inzake het veiligheidsbeleid bij herhaling op dat probleem gewezen. Hij vindt de benaming 'de Rand' niet denigrerend. Het fundamentele verschil met de rand rond Antwerpen, is dat er 'porte-parole' is, geen buur om mee te overleggen en conclusies te trekken. Dat heeft voor een groot stuk te maken met de bestuurlijke chaos van de inrichting van onze hoofdstad, die ook de hoofdstad en dus ook de verantwoordelijkheid van Vlaanderen is. Wat betreft het veiligheidsbeleid zijn alle partijen op het federale niveau het erover eens dat bijvoorbeeld een fusie van de politiezones noodzakelijk is, alleen gebeurt dat niet. Dan probeert men vanuit het pragmatisme een Kanaalplan op gang te trekken of zelf overleg te organiseren.

Wat betreft de vervoerregio's en de basisbereikbaarheid, is afstemmen met de Brusselse context onontbeerlijk. Als voorbeeld: alle wagens die naar Brussel komen passeren door de Rand. Er bestaat zeer grote onduidelijkheid in het ontwerpdecreet over wie wat beslist. 35 burgemeesters moeten nu afspreken wie in het dagelijks bestuur gaat zitten. De mobiliteitsproblemen in Gooik zijn wellicht anders dan die in de regio Zaventem-Vilvoorde. Opvallend is dat er geen enkele mogelijkheid bestaat voor de vervoerregio om te beslissen waar budgetten het meest worden ingezet. Wat als een vervoerregio, zoals het platform vraagt, veel meer wil ingrijpen op kwaliteitsvol openbaar vervoer en fietsinfrastructuur ter verbinding met de hoofdstad? Op die vraag krijgt men als antwoord: 'Die departementale budgetten kun je niet beïnvloeden.' Daarom is Hans Bonte nogal sceptisch.

Hij treedt Ingrid Pira bij dat ruimtelijke ordening zeer fundamenteel en determinerend is in het leefbaar houden en het behouden van het Vlaamse karakter van de regio. De snelheid van de evolutie in de regio zorgt ervoor dat men zeer nauwgezet ter bescherming van de regio en van de leefbaarheid, knopen moet doorhakken die ook worden gedragen door de regio zelf.

De regio TOP Noordrand, de regio ten noorden van Brussel, moet het vandaag opnieuw doen met het gewestplan van 1976. Dat was toen een industriële regio, die nu wordt onderworpen aan een zeer grote investeringsdrift van private ontwikkelaars. Zij zijn hun posities aan het innemen; Vlabinvest moet 'jagen met een vlindernetje op een kudde olifanten'. Het Instrumentendecreet moet ervoor zorgen dat die regio wordt verdedigd tegen een spontane verbrusseling of andere evoluties. Hans Bonte wil een leefbare en goed ontsloten regio met een groen karakter waar het aangenaam wonen en werken is. Dat is een groot verschil met 1976.

Hij vraagt de toepassing van het Instrumentendecreet maar daar moet ook een budget tegenover staan. Hij is ook een voorstander van de methodiek van brownfields, maar het kan niet de bedoeling zijn dat Vlaanderen autonoom bepaalt om bijvoorbeeld in het geval van Uplace een mastodont te vestigen die helemaal niet wordt gedragen door de regio en die de ruimtelijke ordening blokkeert en terugwerpt naar 1976. Als socioloog benadrukt Hans Bonte hoe determinerend een goede ruimtelijke planning is om de eigenheid en het Vlaams karakter te behouden.

Wat de noodzaak tot fusies betreft, vindt Hans Bonte niet dat een stad als Vilvoorde zich moet plooiën om te fusioneren om te worden erkend als centrumstad. Hij wil het debat daarover ook niet uit de weg gaan. Vilvoorde voldoet aan alle functies en dat is absoluut niet in strijd met een centrumregio die kreunt onder dezelfde problematiek, zij het minder acuut.

Voor veiligheid vindt Hans Bonte het noodzakelijk dat er veel grotere politieorganisaties dan vandaag waken in de rand. De Brusselse politiezones zouden moeten fusioneren, maar dat komt er niet van. Met een versnipperd politielandschap zoals nu is men niet meer in staat grote uitdagingen aan te gaan. Op dat vlak ziet Hans Bonte eenzelfde conservatisme als op het niveau van de bestuurlijke samenwerking en samensmelting. Het is echter veel dramatischer omdat bepaalde politiezones worden geconfronteerd met rekruteringsproblemen, grote verschillen tussen de kaders en wat er effectief wordt ingevuld en het grote verloop.

Op het vlak van veiligheidsbeleid zijn de politiezones op veel terreinen de slag aan het verliezen en daar moet de federale overheid veel doortastender optreden. Het grootste drama is dat er geen enkel ander gebied is in Vlaanderen dat het met zo weinig politiedotatie per inwoner moet doen. De rand zit nochtans in dezelfde situatie als Antwerpen, waarbij de periferie rond een grootstad wordt geconfronteerd met bepaalde vormen van criminaliteit. Hans Bonte vraagt dan ook om er bij de minister van Binnenlandse Zaken op aan te dringen om dat recht te zetten in plaats van zich te verbergen achter het argument van de complexiteit. Dat zou voor de Rand bovenaan de agenda van het veiligheidsbeleid moeten komen in de volgende legislatuur, mogelijk met een belangenconflict, of toch met druk van het Vlaams Parlement op het federale niveau.

Hubert Lyben repliceert op Jo De Ro dat Vlabinvest geen inventaris heeft gemaakt van slechte RUP's of BPA's. Hij wilde enkel illustratief aangeven dat bijvoorbeeld de groottes die soms opgelegd worden voor bijvoorbeeld zijstroken of voortuinen, eigenlijk verhinderen dat men in die omgeving of in een bepaald deel van een gemeente betaalbaar wonen kan organiseren.

De spreker wil nagaan hoe ze kunnen inspelen op de suggestie om in te zetten op brownfields.

Hij wil zich niet uitspreken over een nieuw Randfonds. Hij wijst er enkel op dat, als men voor de woonopdracht en voor de zorgopdracht een gespecialiseerd agentschap heeft, het rechtstreeks toeleiden van de middelen naar dat agentschap wel de aangewezen weg is.

De opties, zegt Hubert Lyben, zijn eigenlijk de beste belegging die men kan doen. Het kost niets en men wordt slapend rijk, als men het op zeker moment kan omzetten. Het zijn gewoonweg gronden, woonuitbreidingsgebied, waarop grote promotoren opties genomen hebben om ze aan te kopen, en om ze te lichten op het gepaste ogenblik. Zo blokkeren die veel mogelijkheden.

De spreker begrijpt de achterliggende ideeën van de hervorming van het principiële akkoord wel, de ongelijke wijze waarop de verschillende provincies daarmee omgingen. Hij stelt zich wel vragen bij het volledig centraliseren op het niveau van het Vlaamse Gewest, en bij de effecten van de uitspraken van het Vlaamse Gewest. Hij vreest dat daardoor de looptijd van bouwdoSSIers weer eens verlengd zal worden.

De ervaring van de spreker met sociale huisvesting leert hem dat de sociale last een grotere dynamiek en creatie van aanbod mogelijk gemaakt heeft. De sociale

last heeft de ontwikkeling van eenzijdige woonzones tegengehouden en blijft dus bruikbaar.

Ingaand op de opmerkingen van Peter Persyn zegt de spreker dat Vlabzorginvest wel wil samenwerken met de private actoren, ook in het kader van de zorgachterstand. Maar Vlabzorginvest wil wel afwending van gemeenschapsgelden vermijden en opletten voor de organisatie van parallelle vennootschappen, die bijvoorbeeld in de zorg de voeding brengen of andere zaken presteren, en daar dan bovenmatige prijzen voor vragen.

Als men de 31 miljoen euro die momenteel nog beschikbaar is voor het Rollend Grondfonds, onmiddellijk zou inzetten voor de bouw van woningen, gaat het volgens een snelle berekening van de spreker over ongeveer 217 woningen die gefinancierd kunnen worden. Dan zijn de middelen op, buiten de jaarlijkse dotatie van 3,6 miljoen euro. Hubert Lyben wil zo de relativiteit van die toch wel grote bedragen verduidelijken ten opzichte van de uitdaging op het vlak van wonen.

Op de vraag hoeveel meer er nodig is voor zorg, is het antwoord volgens Hubert Lyben op dit moment: onbeperkt meer. Met de 2,5 miljoen euro op jaarbasis, verhoogd met de middelen van de provincie, zo'n 700.000 euro, wordt er voor een kleine 5 procent gesubsidieerd in de projecten die zijn aangemeld voor de achtergestelde sectoren. Voor grondverwervingen in de Vlaamse Rand, het werkgebied van Vlabinvest wat wonen betreft, wordt wel de 10 procent en de subsidiëring doorgevoerd.

Luc Deconinck merkt op dat de vele vragen aantonen hoe complex en urgent de problematiek is. Een punt dat alle domeinen doorsnijdt, is de financiering. Het ideale zou zijn om het via de reguliere middelen te doen, maar het enige wat enigszins lijkt te werken, zijn de bijzondere fondsen. De spreker stelt vast dat er in Vlaanderen relatief weinig belangstelling is voor de problematiek van de Rand, terwijl het voor de rest van Vlaanderen toch een kerngebied is. De sense of urgency is niet groot genoeg en het enige wat tot nu toe enigszins werkt, zijn bijzondere middelen via een Vlaams Randfonds.

Luc Deconinck is het met Jo De Ro eens dat er bovenlokaal overleg moet worden georganiseerd over het middelbaar onderwijs. Nu wordt dat bekeken vanuit de gemeente waar er reeds middelbaar onderwijs is. Sint-Pieters-Leeuw heeft bijvoorbeeld geen middelbaar onderwijs, maar de gemeente wordt evengoed getroffen door het tekort, misschien nog meer dan Halle. Luc Deconinck stelt voor om een soort coördinator aan te stellen om dat regio per regio aan te pakken en te kijken hoe die taskforcemiddelen worden aangewend.

Wat de fusies betreft, is er al een 'Sint-Pieters-Halle' gemaakt voor de politie: een politiefusie voor Halle, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw, goed voor een zone van bijna 100.000 inwoners. Dat brengt evenwel geen euro extra op. De middelen blijven dezelfde, maar ze kunnen wel efficiënter worden ingezet. Dat werkt dus wel degelijk, maar gemakkelijk is het niet. Idealiter zouden Halle, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw kunnen fusioneren. Dan heb je een stad van 100.000 inwoners, bijna even groot als Leuven. Dat is theorie die niet zo gemakkelijk te verwezenlijken is. Men kan niet van burgemeesters vragen dat ze naar hun bevolking trekken met de boodschap dat ze de gemeente willen opheffen.

Jo De Ro verduidelijkt dat hij geen pleidooi heeft gehouden om te fusioneren. Alleen stelt hij vast dat er buiten Vlaams-Brabant fusies van gemeenten zijn geweest waarbij burgemeesters dat net aangetrokken hebben. Hij verwijst naar collega's in het Vlaams Parlement die hiervoor door de kiezer zijn beloond. Het is

niet meer opgelegd zoals in de jaren 70, maar wel iets wat de Vlaamse Regering en minister Liesbeth Homans aanmoedigen in hun beleid.

Luc Deconinck antwoordt dat die aanmoedigingen niet van dien aard zijn dat gemeenten die het zelf min of meer goed kunnen organiseren, willen fusioneren. Hij geeft het Pajottenland als voorbeeld. Ook bij gemeenten zoals bijvoorbeeld Sint-Pieters-Leeuw, dat 34.000 inwoners telt en veel redenen heeft om te fusioneren, werkt dat niet. De spreker is altijd een groot voorstander geweest van een opbouw die organisch kan groeien, via een federatie van gemeenten. Die staan nog altijd in de Grondwet. Hij pleit ervoor om die federaties van gemeenten te gebruiken en gemeenten op een hoger niveau te organiseren. Hij vindt een schaal van 30.000 inwoners niet genoeg. Zulke fusies zijn goed voor tien jaar, maar dat lost het fundamentele fusieprobleem niet op. Men moet naar eenheden met 100.000, 120.000 tot 130.000 inwoners gaan. Die kunnen deels de rol van de provincie overnemen en hebben een breder financieel draagvlak, maar behouden ook een lokale vertegenwoordiging, een lokaal draagvlak, zoals de districten in Antwerpen of de 'Gemeindeverbände' en 'Ortsgemeinde' in Duitsland. De band met de lokale bevolking mag men niet verwaarlozen, want de bevolking wil met haar burgemeester kunnen praten. Luc Deconinck pleit daarom sterk voor die federaties, zodat men organisch kan groeien naar een bestuur dat geleidelijk aan die grote eenheden kan vertegenwoordigen.

Luc Deconinck bevestigt dat Brussel een blinde vlek is. Dat is voor een groot deel het gevolg van de institutionele structuur. Het is het derde gewest dat niemand gewild heeft, maar er toch gekomen is.

In tegenstelling tot Brussel heeft Vlaanderen zowel een vertegenwoordiger van het kabinet van Brussels minister Pascal Smet als vertegenwoordigers van de MIVB en NMBS met een adviesverlenende mogelijkheid uitgenodigd. Dat is misschien een klein stapje, maar toch zeker een gebaar van goede wil. Het is op dit ogenblik zeker niet wederkerig.

Persoonlijk is Luc Deconinck geen voorstander van een metropolitaan orgaan. Alleen het Vlaamse Gewest staat op gelijk niveau met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als er van gewest tot gewest moet worden gepraat. De Vlaamse ministers kunnen met Brussel praten. Zelfs als men in een metropolitane regio is verenigd, staat men tegenover Brussel niet sterk genoeg. Hij wil de verantwoordelijkheid voor intergewestelijke problemen bij de Vlaamse Regering leggen.

Wat de sociale last en het grondbeleid betreft, zijn de gewestplannen inderdaad zeer oud, maar toch is het goed dat ze er zijn. Zonder die gewestplannen zou de verstedelijking in Halle-Vilvoorde veel groter zijn. Dat is zeker zo aan de zuidkant van Brussel. Het aantal verkavelingsplannen en andere projecten dat niet is doorgestaan door de gewestplannen is zeer groot. Het verhaal is dan ook niet onverdeeld negatief.

Op de vraag naar schadevergoeding is maar één antwoord mogelijk: die is integraal. Als men iemand schade berokkent in het burgerlijke leven, moet die schadevergoeding objectief, neutraal en volledig zijn. Welke eigenaar van een bouwgrond ziet graag dat men zijn grond 'declassificeert' en in ruil daarvoor de waarde geeft die men er vijftig jaar geleden voor betaald heeft? Schade, ook schade toegebracht door een wet, moet worden vergoed, maar de grootte van de schade is soms moeilijk vast te stellen. Als men met de huidige regeling van het decreet naar het Grondwettelijk Hof en naar Europa gaat, krijgt men gelijk. Ingrid Pira zegt dat het voorstel is om 80 procent op te trekken naar 100 procent van de geïndexeerde aanschafwaarde of de huidige marktwaarde. Volgens Luc Deconinck moet een rechtsstaat principieel de juiste waarde vergoeden. De discussie draait erom wat de juiste waarde is.

Polarisering helpt niet, maar laksheid helpt nog veel minder. Het Nederlands taalbeleid moet op alle vlakken en alle niveaus worden doorgevoerd voor wie in de regio komt wonen en niet enkel in het gemeentehuis. De mensen hebben nog te vaak het gevoel dat het zonder het Nederlands gaat en dat is vaak de fout van de Vlamingen zelf, die veel te tegemoetkomend zijn. In Sint-Pieters-Leeuw schrijven zich per jaar achthonderd mensen in voor een taalcursus. Er moet een zekere sociale druk zijn om zich aan te passen aan de regio, die in de eerste plaats van de overheden moet komen.

Voor Luc Deconinck is het onderwijs de wissel op de toekomst. In Sint-Pieters-Leeuw bestaat 60 procent van de bevolking uit jongeren. Ze moeten de kans krijgen om in het Nederlands naar school te gaan zodat ze zich integreren. Vooral voor het middelbaar onderwijs zal dit een uitdaging zijn. Werk is ook heel erg belangrijk. In Sint-Pieters-Leeuw wordt iedereen die een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) krijgt en geen Nederlands kent, begeleid naar werk en verplicht om een taalcursus Nederlands te volgen op zijn niveau. De meesten zijn nadien heel tevreden.

Volgens *Walter Vansteenkiste* klopt het dat de jonge regio het erg moeilijk heeft om die historische navelstreng met Brussel door te knippen. Daar moet inderdaad aan gewerkt worden. Wat de privé-inbreng betreft, stelt men vast dat de achterstand veel sneller ingehaald wordt waar er ook commerciële waarde aan vasthangt, omdat de werking daar vaak wordt gesubsidieerd. De werking van bijvoorbeeld bijzondere jeugdzorg wordt minder gesubsidieerd en daarvoor heeft de commerciële zuil weinig of geen interesse. Daar is dan een taak weggelegd voor de overheid.

Walter Vansteenkiste zit ook in het luchthavenoverleg. Er werd een platform opgericht binnen Vlaams-Brabant, onder auspiciën van de provincie, waarin zowel de regio Halle-Vilvoorde als de regio Leuven vertegenwoordigd zijn. De standpunten werden concreet gemaakt. Er was ook overleg met de verschillende bestaande burgerplatformen. Uiteindelijk is men gekomen tot een gezamenlijke benadering, met als vier kernpunten duurzaam beleid, mobiliteit, levenskwaliteit en de economische waarde van de luchthaven. Enkele jaren geleden werd er ook een soort van overeenkomst ondertekend met de betrokken burgemeesters. Dat overleg met de burgerinitiatieven is er dus wel zeker.

Er werd gesproken over die regio- en centrumstad, centrumregio, en dan eventueel fusies van gemeenten – ‘Sint-Pieters-Halle’. Walter Vansteenkiste denkt dat ‘Faciliteitengem’ nog veel verder van het bed staat. Als burgemeester van een faciliteitengemeente heeft hij wel mogen ervaren, vooral binnen de werking Halle-Vilvoorde en het Toekomstforum, dat de faciliteitengemeenten eindelijk welkom zijn in die regio en dat ze de kans krijgen om uit de grondwettelijke cocon te breken die errond gemaakt werd. Anderzijds merkt hij wel dat ze een ander traject moeten afleggen dan de rest van de Vlaamse gemeenten, gezien het bijzondere grondwettelijke statuut. Spijtig genoeg zorgt dat grondwettelijk statuut soms voor discriminatie in de Vlaamse decreten. Hij vraagt de decreetgever dan ook om daar aandacht voor te hebben. De wat ludieke opmerking over Faciliteitengem klopt dan ook niet echt, want faciliteitengemeenten kunnen niet fusioneren, dat is gewoon niet mogelijk. Met het nieuwe decreet Lokaal Bestuur bijvoorbeeld, zitten de faciliteitengemeenten nog met een afzonderlijke OCMW-raad, een afzonderlijke meerderheid in het OCMW, een afzonderlijk bestuur. Dat bemoeilijkt de zaak. Aansluiting bij de rest van Vlaanderen wordt daardoor af en toe bemoeilijkt. Dat is spijtig. Als vertegenwoordiger van de faciliteitengemeenten is Walter Vansteenkiste blij dat hij dat hier even mocht aankaarten.

Eddy Frans sluit zich aan bij de laatste bedenking van Luc Deconinck, die, als ex-voorzitter van vzw 'de Rand', terecht stelt dat het probleem vaak ook bij Vlamingen in de Vlaamse Rand ligt, bij de manier waarop zij zich opstellen tegenover anderstaligen. Het is net een vorm van polarisering wanneer men niet ingaat op de behoeften van een anderstalige die Nederlands aan het leren is, om hem daarbij te helpen. Het is cruciaal dat alle anderstaligen die Nederlands aan het leren zijn daarbij ondersteund worden om die taal te oefenen.

Eddy Frans heeft van Jo De Ro begrepen dat er nog wel wat meer zou kunnen gebeuren, bijvoorbeeld met die taalbadan. Hij heeft dat genoteerd. Hij beschouwt dat als een element dat gemeenten ertoe kan bewegen om, veel meer dan de afgelopen legislatuur het geval was, elkaar op te zoeken en samen zaken te bekijken. Hij verwijst verder naar Willy Segers, die pleit voor een werkgroep integratie en inburgering binnen het Toekomstforum. Eddy Frans zou dat een zeer goede zaak vinden omdat het ook zijn ervaring is dat binnen de werkgroep Onderwijs en Ontnederlandsing de hele thematiek van onthaal en integratie niet voldoende aandacht krijgt. Nochtans is dat voor de toekomst een heel belangrijk dossier. Dit sluit aan bij zijn pleidooi om een coherenter beleid te voeren door samen te overleggen en elkaar te versterken.

Eddy Frans beseft dat hij zich met betrekking tot een derde element op glad ijs begeeft en hij wil hierover dan ook geen zware uitspraken doen. Het gaat om het pleidooi voor meer middelen voor de Vlaamse Rand. Hij gaat ervan uit dat iedereen die vraag onderschrijft, maar de vraag is hoe dit kan worden gerealiseerd. Hij verwijst naar de eerder aangehaalde traditie dat elke minister, binnen zijn eigen beleidsdomeinen, voldoende aandacht schenkt aan de uitdagingen in de Vlaamse Rand. Hij hoopt dat dit appel niet zal verdwijnen indien ergens specifieke middelen voor de Vlaamse Rand worden bijeengeraapt. Het moet een en-en-verhaal zijn. Hij pleit voor specifieke middelen, maar ook voor een verhoogde aandacht van elke bevoegde minister om binnen de eigen bevoegdheden de nodige acties te voeren.

Als laatste element gaat Eddy Frans in op de vraag hoe het zit in de zes facilitatiegemeenten na de afschaffing van de sectordecreten. Zolang die sectordecreten bestonden, kregen die gemeenten de oproep om zich hierin in te schrijven, wat een aantal gemeenten ook hebben gedaan. Wemmel heeft initiatieven genomen. Toen de sectordecreten wegvielen, is er een inkanteling geweest voor de gemeenten die zich in het verleden in de sectordecreten hadden ingeschreven. Zij beschikken nu over middelen om een eigen beleid te voeren. De gemeenten die in het verleden niets hebben gedaan, hebben na de inkanteling ook geen middelen gekregen. Zij krijgen nu geen middelen uit het Gemeentefonds.

De vzw heeft de decretale opdracht een beleid ten aanzien van jeugd en sport te voeren in de gemeenten die zelf nooit een eigen beleid hebben gevoerd. Dat gebeurt met veel goede wil en er is ook een budget voor. Iedereen moet echter weten dat de vzw met betrekking tot een aantal bevoegdheidsdomeinen niet alle elementen in handen heeft om een beleid ten gronde te voeren. Hij verwijst naar de sportinfrastructuur. Die gemeenten hebben, bijvoorbeeld, wel een sporthal die voor de clubs wordt ingezet, maar vzw 'de Rand' heeft hier niets over te zeggen. De vzw moet zich behelpen, maar zeker ten aanzien van de Nederlandstalige jeugdverenigingen werkt dit. Door middel van de inspanningen van vzw 'de Rand' zijn de Nederlandse sportclubs verzekerd van een verdere werking ter plekke.

Met betrekking tot de gemeenten waar wel een inkanteling heeft plaatsgevonden, heeft minister Weyts vzw 'de Rand' gevraagd op de achtergrond op te volgen wat die gemeenten doen. In een aantal gemeenten loopt dit goed, maar er zijn gemeenten waar de vzw alert moet blijven, zeker als de beleidsplannen in de nieuwe legislatuur vorm krijgen. Indien correcties nodig zouden zijn, is voorzien in een budget om corrigerend op te treden.

Katia SEGERS,
voorzitter

Peter PERSYN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
aso	algemeen secundair onderwijs
AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
BPA	bijzonder plan van aanleg
bso	beroepssecundair onderwijs
BSO	bindend sociaal objectief
CBO	constructieve benadering overheidsopdrachten
COCOF	Commission communautaire française (= Franse Gemeenschaps-commissie)
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
GEN	Gewestelijk Expresnet
MIVB	Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (= STIB)
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
tso	technisch secundair onderwijs
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
Vlabinvest	Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
vzw	vereniging zonder winstoogmerk